

การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหาร จัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต้นแบบของ จังหวัดสมุทรสาคร

The Application of Sufficiency Economy Philosophy Concept for Management of the Village and Urban Community Fund in Samut Sakhon Province

สุภาณี อินทร์จันทร์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัย หรือองค์ประกอบ และการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการบริหารจัดการที่ดีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต้นแบบของจังหวัดสมุทรสาคร รวมถึงผลสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และ (2) เพื่อสร้างข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เหมาะสมกับบริบทของจังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงผสม โดยรวบรวมข้อมูลจาก (1) ตัวแทนคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นผู้ให้ข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และ (2) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอที่รับผิดชอบงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยเชิงปริมาณพบว่า (1) ปัจจัยหรือองค์ประกอบในการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านโครงสร้าง ด้านวิธีการดำเนินงาน และด้านบุคลากร (2) การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านความมีคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความรู้ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัว และด้านความมีเหตุผล และ (3) การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีด้าน

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำโปรแกรมวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ถนนมาลัยแมน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000

การบริหารจัดการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านผลการดำเนินงาน และด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็ง

2. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า (1) ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย คณะกรรมการ วิธีการดำเนินงาน เครือข่าย และภาวะผู้นำ (2) การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ามีการนำทั้ง 5 หลักการมาประยุกต์ใช้แบบผสมผสานโดยเน้นที่ความเหมาะสมกับบริบทของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และ (3) ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองส่วนใหญ่ประสบผลสำเร็จในระดับสูง (4) ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ ปัญหาสถานะเศรษฐกิจฝืดเคือง ปัญหาการเมืองท้องถิ่นที่ทำให้ลูกหนี้เข้าใจผิด และไม่ชำระเงินคืน ปัญหาเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ปัญหาคณะกรรมการไม่ดำเนินการตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด ปัญหาสมาชิก ไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ปัญหาจากระบบบัญชี และปัญหาจากระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทของหมู่บ้าน

คำสำคัญ: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง, การบริหารจัดการ

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the factor or component and the application of sufficiency economy philosophy concept of a good management process of the model of the Village and Urban Community Fund in Samut Sakhon province, including the achievement of the Village and Urban Community Fund according to the standard rules for management of the National Village and Urban Community Fund Office and 2) to create approaches for application of sufficiency economy philosophy concept for pattern development of the Village and Urban Community Fund, which is compatible with the context of Samut Sakhon province. This study was mixed-method research, the data was collected from 1) the representatives of the Village and Urban Community Fund's Committee for both of the quantitative and qualitative data and 2) the Community Development District officers who are responsible for the Village and Urban Community Fund for the qualitative data. The results of the study were as follows:

1. The quantitative results found that 1) the overall average for the factor or component of management process of the Village and Urban Community Fund was high. Considering in each issue found that the issue of Leadership was the highest average, the other next below issues were

the Structure, Procedure and Personnel 2) the overall average for the application of sufficiency economy philosophy concept was high. Considering in each issue found that the issue of Ethics was the highest average, the other next below issues were the Knowledge, Moderation, Self-Immunity and Reasonableness and 3) the overall average for the operation according to the standard rules for management of the Village and Urban Community Fund was high. Considering in each issue found that the issue of Management was the highest average, the other next below issues were the Outcome and Strengthening.

2. The qualitative results found that 1) the factors or components that affected to the achievement for the management process of the Village and Urban Community Fund consisted of the Committee, the Procedures, the Operation networking and the Leadership 2) the application of the sufficiency economy philosophy concept found that there is introducing the five principles for integrated application that is compatible with the context of the Village and Urban Community Fund 3) the operation results of the Village and Urban Community Fund were mostly achieved in a high level 4) problems in the management of the Village and Urban Community Fund consisted of the economic crisis problem, the local political problem that made the debtor misunderstanding in reimbursement, the networking of the Village and Urban Community Fund problem, the problem of committee was failure to comply with the approach that was specified by the National Village and Urban Community Fund Office, the problem of members were unable to cooperate for the operation, the problem of accounting systems and the problem of rules of the Village and Urban Community Fund, which was inconsistent with the context of the village.

Keywords: Philosophy of Sufficiency Economy, Village and Urban Community Fund, Management

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ได้ถูกนำมาใช้เป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งหวังให้ประชาชนทุกระดับฐานรากมีฐานคิดสำหรับการปฏิบัติตัวตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต เพื่อส่งเสริมให้เกิดสังคมที่เข้มแข็ง และมีการพัฒนาที่สมดุลทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยสู่ความอยู่ดีมีสุข สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง มีคุณภาพและยั่งยืนนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็น

นโยบายของรัฐบาลที่สร้างเศรษฐกิจระดับรากหญ้า และหลักประกันให้แก่ประชาชนในสังคม โดยมุ่งแก้ปัญหาฐานรากของความยากจนให้แก่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศภายใต้แนวคิดลดค่าใช้จ่าย สร้างรายได้ และสร้างโอกาสให้แก่ประชาชนในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ รัฐบาลมุ่งหวังให้โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมฐานราก รวมถึงเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มและการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนอีกด้วย ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2544) กล่าวได้ว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะช่วยให้ประชาชนในระดับฐานรากในท้องถิ่นชนบทได้ใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อเสริมสร้างอาชีพและสร้างรายได้เพิ่มขึ้น ทั้งยังเป็นกลไกลดรายจ่าย และภาระหนี้สินจากการเป็นหนี้นอกระบบ รวมถึงช่วยบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน ดังนั้น โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงเป็นการสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนฯ ของประชาชน รวมถึงช่วยเสริมสร้างกระบวนการพึ่งตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชนในอนาคต

จังหวัดสมุทรสาคร เป็นจังหวัดที่มีความแตกต่าง และมีความหลากหลายของสภาพสังคม วิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยมีความซับซ้อนสูงเนื่องจากเป็นทั้งพื้นที่เศรษฐกิจ และเป็นพื้นที่เกษตรผสมปนเปกัน ดังเห็นได้จากในพื้นที่ของอำเภอเมืองสมุทรสาคร และอำเภอกระทุ่มแบนบางส่วนจะเป็นที่ตั้งของโรงงานที่มีมากกว่า 4,000 แห่ง และมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงาน และอาศัยอยู่จำนวนมาก (สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร, 2557) รวมถึงเป็นพื้นที่ติดต่อกับกรุงเทพมหานคร มีถนนสายเศรษฐกิจที่สำคัญตัดผ่าน มีสถานประกอบการจำนวนมาก จึงทำให้ประชาชนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เร่งรีบ และอยู่แบบตัวใครตัวมันในลักษณะของสังคมเมืองมากขึ้น ทำให้คล้ายกับชีวิตของประชาชนในกรุงเทพมหานคร แต่ในขณะเดียวกันสภาพสังคม วิถีชีวิต ของประชาชนในพื้นที่อำเภอบ้านแพ้ว และอำเภอกระทุ่มแบนบางส่วน ยังมีวิถีชีวิตที่เรียบง่าย และมีความเอื้ออาทรกันในระดับสูง ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวได้ส่งผลให้การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในจังหวัดสมุทรสาครมีสภาพปัญหาในหลายประการ โดยพบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของทั้ง 3 อำเภอมีผลการดำเนินงานดังตาราง

ตารางที่ 1 ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

อำเภอ	จำนวน กองทุน	จดทะเบียนนิติบุคคล		เพิ่มทุนระยะที่ 2		เพิ่มทุนระยะที่ 3	
		จดแล้ว	คงเหลือ	เพิ่มทุนแล้ว	คงเหลือ	เพิ่มทุนแล้ว	คงเหลือ
เมืองสมุทรสาคร	147	134	13	118	16	50	84
กระทุ่มแบน	97	97	-	96	1	34	63
บ้านแพ้ว	98	97	1	88	9	58	39
รวม	342	328	14	302	26	142	186

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสาคร (2557)

จากข้อมูลทำให้เห็นได้ว่าอำเภอเมืองสมุทรสาครมีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานจำนวนมาก โดยมีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ไม่สามารถจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลได้ มีจำนวนมากถึง 13 แห่ง รวมถึงไม่สามารถเพิ่มทุนในระยะที่ 2 ได้ จำนวน 13 แห่ง และไม่สามารถเพิ่มทุนในระยะที่ 3 ได้ จำนวน 84 แห่ง เนื่องจากไม่สามารถตรวจสอบและหาหลักฐานที่เกี่ยวข้องได้ รวมถึงกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบางแห่งยังคงมีหนี้สินที่ยังไม่ได้ชำระเงินคืนตามสัญญาจำนวนมาก (หนี้เสีย) ซึ่งลักษณะดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งในการพัฒนาหมู่บ้านทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสาคร, 2557) แต่อย่างไรก็ตามยังคงพบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบางแห่งมีผลการดำเนินงานในระดับดีเยี่ยมโดยไม่มีหนี้เสียค้างชำระ และสามารถต่อยอดจัดตั้งเป็นสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนได้ เช่น สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านกระเช้าขาว สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนตำบลแคราย สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านคลองแค และสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชนบ้านต้นคลองพาดหมอน เป็นต้น โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบางแห่งยังได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการเงินอื่นๆ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารออมสิน รวมถึงได้รับการสนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (สทบ.) ให้เป็นสถาบันการเงินชุมชนต้นแบบตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของจังหวัดสมุทรสาครอีกด้วย

จากปรากฏการณ์ดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจว่า ทำไมกองทุนหมู่บ้านบางแห่งจึงมีผลการดำเนินงานที่แตกต่างกันมากนัก ทั้งที่มีบริบทของพื้นที่ใกล้เคียงกัน รวมถึงสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสาครได้จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้กองทุนหมู่บ้านทุกแห่งสามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งเป็นแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานให้กับประชาชนชาวไทยมานานกว่า 25 ปี (สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอัน

เนื่องมาจากพระราชดำริ, 2551) และเป็นปรัชญาที่เหมาะสมกับการประยุกต์ใช้เพื่อการดำรงวิถีชีวิตของประชาชนทุกระดับ เพื่อทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และสามารถดำเนินต่อไปได้อย่างมั่นคง ซึ่งผลวิจัยที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้จะนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของจังหวัดสมุทรสาครอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยหรือองค์ประกอบ และการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการบริหารจัดการที่ดีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต้นแบบของจังหวัดสมุทรสาคร รวมถึงผลสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. เพื่อสร้างข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เหมาะสมกับบริบทของจังหวัดสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงผสม โดยนำวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ผสมผสานกันตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

1.1 กลุ่มประชากรในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม เพื่อให้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งประกอบด้วย (1) ตัวแทนคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีจำนวน 342 แห่ง โดยแต่ละแห่งมีคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเฉลี่ยแห่งละ 12 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 4,104 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2557: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสาคร) เป็นผู้ให้ข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ และ (2) เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอที่รับผิดชอบงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจำนวนทั้งสิ้น 3 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.2 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย (1) ผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ตัวแทนคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้จากการคำนวณด้วยสูตรของ Yamane (1973) ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 364 คน และ (2) ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ คือ ตัวแทนคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยคัดเลือกจากประธานและเลขานุการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เต็มใจให้ข้อมูล อำเภอละ 2 คน รวมจำนวน 6 คน และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอที่รับผิดชอบงานกองทุน

หมู่บ้านและชุมชนเมืองอำเภอละ 1 คน รวมจำนวน 3 คน ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลมีจำนวนทั้งสิ้น 9 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

2.11 ปัจจัยหรือองค์ประกอบในการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ (1) โครงสร้าง (2) บุคลากร (3) วิธีการดำเนินงาน และ (4) ภาวะผู้นำ

2.12 การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ (1) ความพอประมาณ (2) ความมีเหตุผล (3) ความมีภูมิคุ้มกันในตัว (4) ความรู้ และ (5) ความมีคุณธรรม

2.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ (1) ด้านการบริหารจัดการ (2) ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และ (3) ด้านผลการดำเนินงาน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้พัฒนาขึ้นมาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามสำหรับกรวิจัยเชิงปริมาณ และ (2) แบบสัมภาษณ์สำหรับกรวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเครื่องมือดังกล่าวมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยหรือองค์ประกอบ และการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการบริหารจัดการที่ดีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต้นแบบของจังหวัดสมุทรสาคร

3.1.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการจำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย (1) เพศ (2) อายุ (3) สถานภาพสมรส (4) ระดับการศึกษา (5) ความเกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และ (6) ประสบการณ์ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ส่วนที่ 2 ปัจจัยหรือองค์ประกอบในการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 4 ตัวแปร ประกอบด้วย (1) โครงสร้าง (2) บุคลากร (3) วิธีการดำเนินงาน และ (4) ภาวะผู้นำ ส่วนที่ 3 การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 5 ตัวแปร ประกอบด้วย (1) ความพอประมาณ (2) ความมีเหตุผล (3) ความมีภูมิคุ้มกันในตัว (4) ความรู้ และ (5) ความมีคุณธรรม ส่วนที่ 4 การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จำนวน 3 ตัวแปร ประกอบด้วย (1) ด้านการบริหารจัดการ (2) ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็ง และ (3) ด้านผลการดำเนินงาน และ ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้ตัวแปรที่ใช้ในแบบสอบถามทั้งในส่วนที่ 2-4

เป็นตัวแปรชนิดอัตราส่วน โดยแบ่งเป็น 5 ระดับตามเกณฑ์วัดของ Likert (1967) โดยเรียงลำดับการให้ค่าจากน้อยไปมาก ดังนี้ (1) น้อยมาก (2) น้อย (3) ปานกลาง (4) มาก และ (5) มากที่สุด

3.1.2 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร รายงานหนังสือสั่งการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพูดคุยกับบุคคลที่เกี่ยวข้องในประเด็นการวิจัย และเมื่อได้รับข้อมูลมากเพียงพอจึงนำมาสร้างแบบสอบถาม จากนั้นนำแบบสอบถามดังกล่าวเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อรับข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

3.1.3 การวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับตัวแทนคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของจังหวัดนครปฐม ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันสำหรับทดสอบแบบสอบถาม จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าความเที่ยงด้วยสูตร Cronbach Alpha Coefficient (Cronbach, 1951) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.898 และดำเนินการนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพพัฒนาขึ้นมาเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับ (1) ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (2) ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ประสบความสำเร็จตามแนวทางของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3) การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (4) ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และ (5) ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยผู้วิจัยได้ร่างแบบสัมภาษณ์ และเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อรับข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 68.68 มีช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 42.03 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 73.63 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 75.27 มีความเกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในฐานะประธานหรือกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ร้อยละ 57.42 และมีประสบการณ์ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยเฉลี่ย 8 ปี โดยเป็นผู้ร่วมดำเนินงานมากถึงร้อยละ 54.12

1.2 ปัจจัยหรือองค์ประกอบในการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.72) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านภาวะผู้นำมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.67) โดยมีเรื่องคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองได้รับการยอมรับจากสมาชิก มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่อง โดย

อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.67) รองลงมาตามลำดับคือด้านโครงสร้างมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.58) โดยมีเรื่องคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีการแบ่งหน้าที่แต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่อง โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.58) ด้านวิธีการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.84) โดยมีเรื่องกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีการจัดทำระเบียบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นลายลักษณ์อักษร โดยความเห็นชอบจากสมาชิก มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่อง โดยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.58) และด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.71) โดยมีเรื่องกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีการคัดเลือกคนให้เข้ามาทำงานในแต่ละตำแหน่งได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่อง โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.84)

1.3 การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.72) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านความมีคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.67) โดยมีเรื่องคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นผู้ที่มีคุณธรรม เป็นที่ยอมรับนับถือจากสมาชิก มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่อง โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.67) รองลงมาตามลำดับคือ ด้านความรู้ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.59) โดยมีเรื่องคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่อง โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.58) ด้านความพอประมาณ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.58) โดยมีเรื่องคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สามารถเลือกวิธีการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่อง โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.84) ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัว โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.84) โดยมีเรื่องคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการทบทวน ปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีกว่าเดิม โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.84) และด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.71) โดยมีเรื่องคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่อง โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.71)

1.4 การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.72) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่นๆ โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.58) โดยมีเรื่องกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของท่านมีการจัดทำบัญชีและงบการเงิน มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่อง โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.89) รองลงมาคือ ด้านผลการดำเนินงาน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.84) โดยมีเรื่องกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของท่านมี

การจัดสรรกำไรเพื่อจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ให้แก่ชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่อง โดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.87) และด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.71) โดยมีเรื่องกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของท่านมีกิจกรรมเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมวันพ่อ วันสงกรานต์ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่องโดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.84)

2. ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้ประสบความสำเร็จมี 4 องค์ประกอบที่สำคัญคือ (1) คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (2) วิธีการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ครอบคลุมในหลายประเด็นทั้งในแง่ของการปรับปรุงปัจจัยหรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานให้มีคุณภาพสูงขึ้น การสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานให้เกิดความต่อเนื่อง และการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน (3) เครือข่ายในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และ (4) ภาวะผู้นำของประธาน และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยปัจจัยหรือองค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประสบผลสำเร็จในระดับสูง

2.2 การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการนำทั้ง 5 หลักการมาประยุกต์ใช้แบบผสมผสาน โดยจำแนกเป็น 2 ประเด็นที่สำคัญคือ (1) ความมีเหตุผลผสมผสานกับความมีภูมิคุ้มกันในตัว และความพอประมาณ และ (2) ความมีคุณธรรมผสมผสานกับการประยุกต์ใช้ความรู้ในการดำเนินงาน โดยการประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะเน้นที่ความเหมาะสมกับบริบทของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อช่วยให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระดับสูง

2.3 ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ส่วนใหญ่ประสบผลสำเร็จในระดับสูง และมีเพียงบางกองทุนเท่านั้นที่ไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ประสบผลสำเร็จพิจารณาได้จากการบริหารจัดการที่มีความเข้มแข็ง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เช่น การจัดทำระเบียบในการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การพัฒนาเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การจัดทำแผนปฏิบัติงาน เป็นต้น ซึ่งทำให้ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ส่วนใหญ่มีระบบบัญชีที่โปร่งใสตรวจสอบได้ และปิดบัญชีได้ตามกำหนด โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการฝากเงินสัจจะออมทรัพย์ การปล่อยเงินกู้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด การรับสมาชิกเพิ่มขึ้น การประชุมคณะกรรมการประจำทุกเดือนและประชุมใหญ่สามัญประจำปี รวมถึงมีการเพิ่มทุนระยะที่ 3 ได้ตาม

เงื่อนไขที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก และจัดสรรผลกำไรสู่สาธารณะประโยชน์อีกด้วย

2.4 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีด้วยกัน 7 ประเด็นที่สำคัญ ประกอบด้วย (1) ปัญหาสถานะเศรษฐกิจฝืดเคือง ซึ่งมีผลต่อการชำระหนี้ (2) ปัญหาการเมืองท้องถิ่น ที่ทำให้ลูกหนี้เข้าใจผิด และลังเลที่จะชำระเงินคืน (3) ปัญหาเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีการนำแนวทางที่ไม่เหมาะสมกับสภาพของหมู่บ้าน เข้ามาช่วยแก้ไขปัญหานี้เสีย (4) ปัญหาคณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ไม่ดำเนินการตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด (5) ปัญหาการมีส่วนร่วมของสมาชิก โดยไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (6) ปัญหาจากระบบบัญชี ที่ไม่สามารถตรวจสอบได้ และขาดความโปร่งใส และ (7) ปัญหาจากระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทของหมู่บ้าน และไม่มีการทบทวนและปรับปรุงระเบียบในการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ผู้ที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมมา กำหนดเป็นกิจกรรมเพื่อช่วยให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

2.5 ข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดมีหลักการที่สำคัญ 3 ประการ ประกอบด้วย (1) การพัฒนาการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีศักยภาพเพิ่มสูงขึ้น (2) การสร้างระบบการดำเนินงานที่ส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และ (3) การดำเนินงานตามแนวทางที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

1. ด้านภาวะผู้นำ ผลวิจัยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้รับการยอมรับจากสมาชิก ซึ่งเป็นผลมาจากการที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้รับการคัดเลือกตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติและเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ โดยเป็นที่ยอมรับจากสมาชิกส่วนใหญ่อยู่แล้ว ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของทฤษฎี ชวนไชยสิทธิ์ และคณะ (2556) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการกองทุนชุมชน (กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต) ในด้านการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยพบว่า ด้านผู้นำกรรมการมีข้อคำถามเรื่องความไว้วางใจในการนำของกรรมการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ความไว้วางใจยอมรับทำให้เกิดการยอมรับจากสมาชิก และสอดคล้องกับที่ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ (2556) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำควรมีพฤติกรรมในการแสดงออกต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม จึงจะทำให้เกิดความน่าเชื่อถือและ

เกิดความไว้วางใจของสมาชิกในชุมชน นอกจากนี้ ผลวิจัยเชิงคุณภาพยังพบว่า ผู้นำซึ่งหมายถึงประธาน และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองรวมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรมีบทบาทในการประสานงานเชิงนโยบาย เพื่อให้คณะกรรมการระดับจังหวัดลงมาช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และจัดทำข้อเสนอถึงสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติอีกทางหนึ่งด้วย รวมถึงต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทในการกระตุ้นให้ทั้งคณะกรรมการ และสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความกระตือรือร้นที่จะขับเคลื่อนกิจกรรมให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับที่สมชาย สุเทศ (2555) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำต้องใช้ศักยภาพของตนที่มีอย่างเต็มที่เพื่อช่วยสนับสนุนและกระตุ้นจิตใจให้ผู้ปฏิบัติสามารถทำงานได้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสอดคล้องกับผลวิจัยของกิงกาญจน์ นาเอี่ยม (2551) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยพบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่มีผู้นำที่มีความเสียสละ และอุทิศเวลาเพื่อส่วนรวม ย่อมทำให้สมาชิกเกิดความเชื่อถือไว้วางใจ และพร้อมที่จะร่วมดำเนินการจนกระทั่งเป้าหมายที่ตั้งไว้บรรลุผลสำเร็จ

2. ด้านโครงสร้าง ผลวิจัยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการแบ่งหน้าที่แต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน ซึ่งการบริหารงานในลักษณะดังกล่าวจะช่วยให้การดำเนินงานในแต่ละฝ่ายมีความชำนาญเฉพาะทาง และสามารถพัฒนาคณะกรรมการในแต่ละฝ่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2550) ที่กำหนดให้กลไกและโครงสร้างในการบริหารระดับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จะต้องมีความชัดเจนซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิก และมีหน้าที่บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งตรวจสอบ กำกับดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่นๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน และสอดคล้องกับแนวคิดของวิเชียร วิทยาอุดม (2548) ที่ได้กล่าวว่า การจัดโครงสร้างองค์การได้อย่างเหมาะสมกับภารกิจนั้น ควรต้องมีการแบ่งงานกันตามความถนัดเพื่อให้สมาชิกได้ทำงานอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับที่ Koontz and O'Donnell (1976) และ Henry Mintzberg (1979) ซึ่งมีความเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า การจัดแบ่งโครงสร้างองค์การต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบทางหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้ลุล่วง เพื่อสร้างความชำนาญเฉพาะทาง และช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพสูง ทั้งนี้ Aldag and Stearns (1987) และยงยุทธ ยศยิ่งยง (2556) มีความเห็นเพิ่มเติมในประเด็นที่สอดคล้องกันว่า การจัดโครงสร้างองค์การต้องมีการแบ่งงาน และกำหนดงานที่แต่ละส่วนต้องรับผิดชอบ รวมถึงอธิบายความสัมพันธ์ของบทบาทหน้าที่ เพื่อบ่งชี้ว่าผู้ปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่มจะอยู่ภายใต้ การบังคับบัญชาของใคร ซึ่งจะช่วยให้การทำงานสามารถบรรลุเป้าประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านวิธีการดำเนินงาน ผลวิจัยพบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการจัดทำระเบียบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นลายลักษณ์อักษร โดยความเห็นชอบจากสมาชิก ซึ่งสอดคล้องที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2550) ที่กำหนดให้

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีอำนาจหน้าที่ในการออกประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และสอดคล้องกับผลวิจัยของสิริพงษ์ ปานจันทร์ และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากรอบการบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศของการบริหาร กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อความผาสุกของชุมชนในเขตอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยพบว่า การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีประสิทธิภาพควรต้องมีการจัดทำระเบียบในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยได้รับความเห็นชอบจาก สมาชิก รวมถึงต้องมีการดำเนินงานตามระเบียบอย่างเป็นรูปธรรม เช่น จัดทำงบการเงินให้ถูกต้องและ สอดคล้องกับข้อกำหนดของระเบียบข้อบังคับ มีการจัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี เป็นต้น และ ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Certo (2000) ที่เห็นได้ให้ความเห็นว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่นๆ หรือ เป็นกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่ กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลวิจัยเชิงคุณภาพยังพบว่า การดำเนินของกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง ควรมีสาระสำคัญใน 3 ประการคือ (1) มีการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีคุณภาพสูงขึ้น เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการ การรับสมัครสมาชิกเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2550) ที่กำหนดให้มีการดำเนินงานมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมและ พัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง (2) จะต้องการมีการสนับสนุนกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานให้เกิดความต่อเนื่อง เช่น การจัด ประชุมอย่างต่อเนื่องทั้งในส่วนของคณะกรรมการและสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของกิงกาญจน์ นา เอี่ยม (2551) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมือง โดยพบว่า การดำเนินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ได้รับการสนับสนุนความช่วยเหลือจาก ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในลักษณะของการเป็นที่ปรึกษา การเป็นพี่เลี้ยง หรือการเข้าไปช่วยชี้แจงให้สมาชิก เข้าใจในระเบียบวิธีปฏิบัติ ย่อมจะช่วยให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สามารถประสบผลสำเร็จใน การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และ (3) การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่ง สอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2550) ที่กำหนดให้มีการ ดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งผลการประเมินผล จะช่วยให้หน่วยงานสนับสนุนและภาคีที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ในการวางแผนโครงการ และกิจกรรม การพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสอดคล้องกับที่ไพโรจน์ อุลิต (2553) ได้กล่าวว่า การควบคุมงานคือ กระบวนการติดตามกำกับ (Monitoring) กิจกรรมต่างๆ ที่ ดำเนินการเพื่อให้แน่ใจว่าจะดำเนินการอย่างไรจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามแผนที่วางไว้ รวมทั้งการดำเนินการ แก้ไขความเบี่ยงเบนต่างๆ ให้กลับสู่ทิศทางที่ถูกต้อง นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับวิธีการทำงานแบบ

เครือข่ายในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อช่วยให้แลกเปลี่ยนความรู้และรูปแบบใหม่ๆ ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมถึงวิธีการแก้ไขปัญหาเพื่อนำมาเป็นกรณีศึกษาสำหรับการประยุกต์ใช้ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพระมหาสุทิตยธรรมาภิกขุ (2547) ที่ได้กล่าวถึงเครือข่ายไว้ว่าช่วยให้เกิดพลังในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และนำไปสู่การรวมตัวเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และเกิดการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ทั้งยังช่วยให้เกิดระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพต่อทุกฝ่ายในการดำเนินกิจกรรม และสอดคล้องกับผลวิจัยของสิริพงษ์ ปานจันทร์ และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากรอบการบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศของการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อความผาสุกของชุมชนในเขตอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยพบว่าศักยภาพของเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น ความเข้มแข็งของสมาชิกเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประสานงาน คือ ปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้ประสบผลสำเร็จ

4. ด้านบุคลากร ผลวิจัยพบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการคัดเลือกคนให้เข้ามาทำงานในแต่ละตำแหน่งได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2550) ได้กำหนดไว้ว่า การดำเนินงานของระดับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีคณะกรรมการ ซึ่งมาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นที่ยอมรับของประชาชน ทั้งนี้ การคัดเลือกคนให้เข้ามาทำงานในแต่ละตำแหน่งนั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2547) ได้กล่าวว่า การบริหารงานรูปแบบของคณะกรรมการจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์การ และมีประสิทธิภาพสูง เนื่องจากประกอบไปด้วยหลายฝ่ายที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน และสอดคล้องกับผลวิจัยของทรงศิริ เดชะโกศยะ (2548) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีจำนวนที่พอเหมาะและได้จากการเลือกตั้งของสมาชิกตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด จะทำให้ได้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่มีคุณภาพ โดยสามารถจัดสรรคนที่มีความรู้ ความสามารถมาช่วยทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลวิจัยเชิงคุณภาพยังพบว่า คณะกรรมการต้องมีจิตอาสา และมีความเสียสละเพื่อส่วนรวม รวมถึงเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อภารกิจที่ได้รับมอบหมาย และคณะกรรมการยังต้องเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกส่วนใหญ่กว่าเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์ ไม่เลือกปฏิบัติ และมีความโปร่งใสในการทำงานเป็นผู้ที่ใฝ่รู้ และมีความสามารถในการสื่อสารข้อมูลให้สมาชิกทราบได้อย่างทั่วถึง และเข้าใจได้ตรงกัน นอกจากนี้ คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตัวตามระเบียบแก่สมาชิกอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลผลวิจัยของศิริพร ศิริปัญญาวัฒน์ และสาคร ศรีสวัสดิ์

(2550) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในภาคเหนือ โดยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถ มีประสบการณ์ และมีความรับผิดชอบ เพราะจะช่วยให้การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประสบความสำเร็จได้โดยง่าย และสอดคล้องกับผลวิจัยของกิงกาญจน์ นาเอี่ยม (2551) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยพบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่มีผู้นำที่มีความเสียสละ และอุทิศเวลาเพื่อส่วนรวม ย่อมทำให้สมาชิกเกิดความ เชื่อถือไว้วางใจ และพร้อมที่จะร่วมดำเนินการจนกระทั่งเป้าหมายที่ตั้งไว้บรรลุผลสำเร็จ และสอดคล้องกับผลวิจัย ของสิริพงษ์ ปานจันทร์ และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากรอบการบริหารจัดการเพื่อความ เป็นเลิศของการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อความผาสุกของชุมชนในเขตอำเภอเมือง นครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรมีคุณลักษณะที่ สำคัญคือ มีความเสียสละในการทำหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม และมีความสามารถในการสื่อสาร โดยให้คำปรึกษากับสมาชิก และกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอื่นๆ ได้ดี รวมถึงต้องได้รับการยอมรับจาก สมาชิก และรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก

5. ความพอประมาณ ผลวิจัยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองสามารถเลือก วิธีการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ ผลวิจัยเชิงคุณภาพได้ชี้ให้เห็นว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง มีการพิจารณาถึงแนวทางการดำเนินงานอย่างรอบคอบเพื่อเลือกแนวทางที่เหมาะสมมาใช้ ในการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) ได้กล่าวว่า ความพอประมาณต้องดำเนินการด้วยความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดย ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ดังนั้น การจะทำอะไรต้องมีความพอดี พอเหมาะ พอควรต่อความจำเป็น และเหมาะสมกับฐานะของตนเอง โดยใช้การประมาณตนให้รู้ว่าตนเองต้องการอะไร มีความจำเป็นสำหรับ ตนมากแค่ไหน และการประมาณสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยสิ่งแวดล้อมให้รู้ว่า ต้องทำอย่างไรถึงจะพอเพียงกับตนเอง นอกจากนี้ สมบัติ กุสุมาวดี (2551) ยังให้ความเห็นว่า ความพอดี พอประมาณ ต้องมีการรู้จักตัวเอง รู้จักบริบท เน้นการสร้างสมดุล มั่นคง และความยั่งยืนระยะยาว ไม่มองเพียงการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า หรือการเอาตัวรอดในระยะสั้นๆ ซึ่งสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551) ให้ความเห็นว่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่เป็นแนวคิด หลักการ และแนวทางปฏิบัติให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณกับ ศักยภาพตนเองและสภาวะแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น และไม่น้อยเกินไปจนกระทั่งไม่ เพียงพอที่จะดำเนินการได้ ซึ่งการตัดสินใจในระดับพอประมาณนั้นจะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบในการวางแผนและตัดสินใจอย่างมีคุณธรรมด้วย และสอดคล้องกับที่ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ และ

คณะ (2546) ได้ให้ความเห็นว่า ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากเกินไปและไม่น้อยเกินไป ในมิติต่างๆ ของการกระทำ เพื่อนำไปสู่ความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลง

6. ความมีเหตุผล ผลวิจัยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ ผลวิจัยเชิงคุณภาพได้ชี้ให้เห็นว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการพิจารณาความมีเหตุผลผสมผสานกับความมีภูมิคุ้มกันในตัว และความพอประมาณ โดยในการพิจารณาการอนุมัติให้กู้เงินแก่สมาชิกจะเน้นถึงเหตุผลความจำเป็นของสมาชิกเป็นหลัก รวมถึงความสามารถในการชำระคืนของสมาชิกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550) ได้กล่าวว่า การตัดสินใจจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยใช้ความเป็นกลางเที่ยงตรง โดยปราศจากอคติ ซึ่งจะช่วยให้สามารถพิจารณาเหตุผลได้รอบด้าน และสามารถตัดสินใจได้อย่างรอบคอบที่สุด นอกจากนี้ สมบัติ กุสุมาวดี (2551) ยังให้ความเห็นว่า จะต้อง “รู้เรา รู้เขา” คือ รู้จักตนเอง รู้ศักยภาพ ความสามารถ จุดแข็ง จุดอ่อนของตนเอง และรู้จักวิเคราะห์ถึงบริบทหรือสภาพแวดล้อมแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน รวมทั้งรู้จักทำความเข้าใจในส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อประเมินตนเองว่า “ความพอดี พอเหมาะ พอสมควร” ของเราควรจะเป็นอยู่ ณ จุดใด และสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยงคือการทำอะไรบ้าง ซึ่งสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551) ให้ความเห็นว่า เป็นการตัดสินใจโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นอย่างรอบคอบบนพื้นฐานของความเป็นจริงตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม จะช่วยให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของเหตุ ปัจจัยต่างๆ อย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีข้อผิดพลาดน้อย และสอดคล้องกับที่ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ และคณะ (2546) ได้ให้ความเห็นว่า ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอประมาณในมิติต่างๆ อย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุ ปัจจัย และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

7. ความมีภูมิคุ้มกันในตัว ผลวิจัยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการทบทวน ปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551) ให้ความเห็นว่า เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดเพื่อให้อาจปรับตัวและรับมือได้ทันที โดยมีการคิดว่าจะทำอะไรอย่างไรเพื่อให้ไม่เสียหายเกินไปโดยไม่ประมาท และคิดถึงแนวโน้มความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ เพื่อเตรียมตนเอง เตรียมวิธีการทำงานไว้รองรับซึ่งจะช่วยให้การทำงานสามารถดำเนินเป็นไปได้อย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์ในระยะยาวที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับที่ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ และคณะ (2546) ได้ให้ความเห็นว่า การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเพื่อเป็นการเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ อย่างครอบคลุมในลักษณะของการจัดการความเสี่ยงอย่างเป็นพลวัตโดยต้อง

คำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล ภายใต้ข้อจำกัดของความรู้ที่มีอยู่ และสร้างภูมิคุ้มกันในตัวให้พอเพียงที่จะสามารถพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้

8. ความรู้ ผลวิจัยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของสิริพงษ์ ปานจันทร์ และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากรอบการบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศของการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อความผาสุกของชุมชนในเขตอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรมีความรู้ความสามารถในการทำความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจ และสามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2550) ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มาจากการคัดเลือกกันเองโดยสมาชิกจากบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และมีความรับผิดชอบที่จะบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ศิริพร ศิริปัญญาวัฒน์ และศาสตราจารย์ศรีสวัสดิ์ (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในภาคเหนือ โดยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถ มีประสบการณ์ และหากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีความรู้ด้านบัญชี และมีประสบการณ์ในการบริหารงานในกลุ่มออมทรัพย์มาก่อนก็จะยิ่งดี เพราะจะช่วยให้การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประสบความสำเร็จได้โดยง่าย ซึ่งสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551) ได้ให้ความเห็นในประเด็นความรู้ไว้ว่า ความรอบรู้จะต้องเกี่ยวข้องกับวิชาการต่างๆ อย่างรอบด้าน รวมถึงนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นการปฏิบัติ และสอดคล้องกับที่ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ และคณะ (2546) ได้ให้ความเห็นว่า เงื่อนไขความรู้ จะนำไปสู่การตัดสินใจในการประกอบกิจกรรมที่อยู่ในระดับพอเพียง ซึ่งต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ อย่างรอบด้าน เพื่อใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการนำไปใช้ในโอกาสต่างๆ รวมถึงต้องมีความรอบคอบ เพื่อนำความรู้และหลักวิชาต่างๆ มาพิจารณาให้เชื่อมโยงสัมพันธ์กันในการปฏิบัติทุกขั้นตอน

9. ความมีคุณธรรม ผลวิจัยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นผู้ที่มีความเป็นที่ยอมรับนับถือจากสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2550) ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ได้รับการยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน และสอดคล้องกับที่เอนก นาคะบุตร (2536) และธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ (2556) ที่ได้ให้ความเห็นไว้คล้ายกันว่า ผู้นำในท้องถิ่นเปรียบเสมือนผู้นำทางปัญญาของชุมชน จึงต้องมีพฤติกรรมในการแสดงออกต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม เพื่อช่วยให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน

10. **ด้านการบริหารจัดการ** ผลวิจัยพบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีการจัดทำบัญชีและงบการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2550) ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องมีการจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด และสอดคล้องกับผลวิจัยของ ทรงศิริ เดชะโกศยะ (2548) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า การจัดทำบัญชีและการตรวจสอบยอดเงิน คือปัจจัยที่ช่วยให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สามารถดำเนินงานได้ตามนโยบาย ซึ่งคณะกรรมการได้มีการมอบหมายให้เหรียญกษาปณ์เป็นผู้จัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และมีการรายงานงบดุลบัญชีให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทราบทุกเดือน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลวิจัยของสิริพงษ์ ปานจันทร์ และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารอบการบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศของการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อความผาสุกของชุมชนในเขตอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรมีการดำเนินงานตามระเบียบอย่างเป็นรูปธรรม เช่น จัดทำงบการเงินให้ถูกต้องและสอดคล้องกับข้อกำหนดของระเบียบข้อบังคับ

11. **ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็ง** ผลวิจัยพบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีกิจกรรมเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน เช่น การจัดกิจกรรมวันพ่อ วันสงกรานต์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ (2556) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารงานในรูปแบบกลุ่มให้มีความต่อเนื่องนั้นจะต้องมีการแสวงหากิจกรรมที่ช่วยให้สมาชิกของกลุ่มได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกลุ่มเป็นประจำทุกเดือนตามหน้าที่ของตนเอง เช่น มีการประชุมปรึกษาเป็นประจำทั้งการประชุมคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการแต่ละคน และสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2550) ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องส่งเสริมเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับที่ศิริพร ศิริปัญญาวัฒน์ และสาคร ศรีสวัสดิ์ (2550) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในภาคเหนือ โดยพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เพราะการที่สมาชิกมีความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของการเป็นเจ้าของและร่วมกันรักษาผลประโยชน์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ย่อมช่วยให้ การดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นไปด้วยดีและประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลวิจัยของสิริพงษ์ ปานจันทร์ และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารอบการบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศของการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อความผาสุกของชุมชนในเขตอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยพบว่า คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรมีการประสานความร่วมมือ เป็นการสร้างและเชื่อมโยง

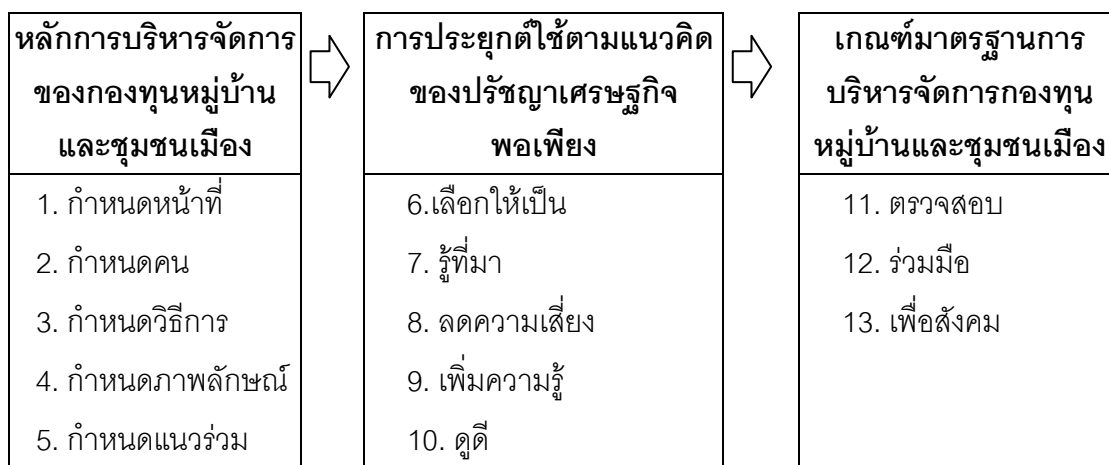
ความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานให้เป็นที่ไปด้วยความเรียบร้อย และสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

12. ด้านผลการดำเนินงาน ผลวิจัยพบว่า กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีการจัดสรรกำไรเพื่อจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ให้แก่ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2550) ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องมีการพิจารณาดำเนินการใดๆ เพื่อสวัสดิภาพ สวัสดิการ หรือประโยชน์ส่วนรวมอื่นใดของสมาชิกและหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง และสอดคล้องกับแนวคิดของธนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ (2556) ที่ได้กล่าวถึงระบบบริหารจัดการในการดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุนในชุมชนที่ประสบผลสำเร็จว่า ต้องมีการจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม และสอดคล้องกับความต้องการของคนในชุมชน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลวิจัยของสิริพงษ์ ปานจันทร์ และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากรอบการบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศของการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อความผาสุกของชุมชนในเขตอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยพบว่า การจัดกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ทำให้ประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

1. บทวิเคราะห์

ผลการศึกษานำมาสู่การประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่เหมาะสมกับบริบทของจังหวัดสมุทรสาคร ได้ดังภาพ

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เหมาะสมกับบริบทของจังหวัดสมุทรสาคร

จากภาพสามารถอธิบายความหมายในแต่ละกรอบคิดได้ดังนี้

1.1 หลักการบริหารจัดการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1) กำหนดหน้าที่: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการแบ่งบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ ในแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน รวมถึงมีการจัดทำคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ

2) กำหนดคน: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทำการคัดเลือกคนตามแนวทางที่สทบ. กำหนด เพื่อให้ได้คณะกรรมการที่มีระดับความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับภารกิจในแต่ละตำแหน่ง

3) กำหนดวิธีการ: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการจัดทำระเบียบ และวิธีการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่มีประสิทธิภาพ โดยได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกส่วนใหญ่

4) กำหนดภาพลักษณ์: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการคัดเลือกคนที่มีความโปร่งใส มีคุณธรรมในการทำงานเพื่อส่วนรวม เพื่อสร้างความไว้วางใจ และได้รับการยอมรับจากสมาชิกส่วนใหญ่

5) กำหนดแนวร่วม: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เข้าร่วมเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านในทุกระดับ เพื่อแสวงหาแนวร่วมในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ รวมถึงต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อการสร้างและพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่ายในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.2 การประยุกต์ใช้ตามแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1) เลือกรูปแบบ: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องมีการกำหนดแนวทาง และคัดเลือกวิธีการบริหารงานที่เหมาะสมกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยเน้นในด้านการพัฒนาระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

2) รู้ที่มา: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อช่วยให้คณะกรรมการมีความรู้ และความเข้าใจในเกี่ยวกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดเป็นไปด้วยความมีประสิทธิภาพ

3) ลดความเสี่ยง: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องมีการประชุมเพื่อทบทวน และปรับปรุงวิธีการทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการทำงานที่ผ่านมาเป็นฐานวิเคราะห์ ในการกำหนดแนวทางการทำงานให้ดีกว่าเดิม โดยอาจมีการจ้างที่ปรึกษาทางกฎหมาย เข้ามาร่วมปรับปรุงระเบียบปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

4) เพิ่มความรู้: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องกำหนดกิจกรรมเพื่อพัฒนา คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้มีศักยภาพเหมาะสมกับการทำงาน เช่น ศึกษาดูงาน วิธีการแก้ปัญหาของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอื่นๆ การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวก และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานอย่างต่อเนื่อง

5) คู่มือ: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องกำหนดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้าง ภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างต่อเนื่อง เช่น การทำกิจกรรม เพื่อสังคม การแสดงประวัติผลงานอันเป็นที่ยอมรับจากสังคมหรือกลุ่มหรือองค์การ รวมถึงเป้าหมายในการ ทำงานเพื่อส่วนรวม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตัวตามระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.3 เกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1) ตรวจสอบ: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องส่งเสริมให้คณะกรรมการ ดำเนินการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้เป็นปัจจุบัน เพื่ออำนวยความสะดวกและติดตามผลการ ดำเนินงาน ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่สำนักงาน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

2) ร่วมมือ: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิด การมีส่วนร่วม โดยกำหนดให้คณะกรรมการและสมาชิกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ร่วมดำเนิน กิจกรรมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เช่น การประชุม การฝากเงินสัจจะ การพิจารณาเงินกู้ รวมถึงมี การขยายความร่วมมือไปยังกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอื่นๆ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

3) เพื่อสังคม: กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องกำหนดให้มีการจัดสรรผล กำไรในการดำเนินงาน สำหรับนำไปใช้ในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ของชุมชน เพื่อช่วยให้ประชาชน และ สมาชิกมีความรู้สึกที่ดีต่อการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมถึงเพื่อให้เกิดความร่วมมือ ในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในดำเนินงาน

2.1 มีการจัดทำคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงมีปรับปรุงคำสั่งให้เป็นปัจจุบัน

2.2 มีการคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับภารกิจในแต่ละตำแหน่ง

2.3 ต้องขอรับความเห็นชอบจากสมาชิกก่อนปรับปรุงระเบียบ และวิธีการบริหาร จัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.4 ต้องสนับสนุนให้มีคณะกรรมการที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกส่วนใหญ่

2.5 ต้องเข้าร่วมเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านในทุกระดับ

2.6 ต้องพัฒนาระบบการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไป ตามเกณฑ์มาตรฐาน

- 2.7 ต้องอบรมให้คณะกรรมการมีความรู้ และมีศักยภาพเหมาะสมกับการทำงาน
- 2.8 ต้องทบทวน และปรับปรุงวิธีการทำงาน และระเบียบปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน
- 2.9 ต้องกำหนดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่คณะกรรมการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2.10 ต้องส่งเสริมให้มีการจัดทำบัญชีและงบการเงินให้เป็นปัจจุบัน และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด
- 2.11 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องส่งเสริมให้มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2550). *คู่มือปฏิบัติการเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเพื่อยกระดับรายได้ครัวเรือน*. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- กึ่งกาญจน์ นาเยี่ยม. (2551). *การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลลำพญา อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม*. นครปฐม: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ และคณะ. (2546). *กรอบแนวคิดทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- ทยณัฐ ชวนไชยสิทธิ์ และคณะ. (2556). *การประยุกต์ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการกองทุนชุมชน (กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต) ในด้านการพัฒนากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทองศิริ เดชะโกศยะ. (2548). *ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้าน หมู่ 1 บ้านศาลเจ้า ตำบลทรงคนอง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์. (2556). *การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน*. เชียงใหม่: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พระมหาสุทิตย์อากาศโร. (2547). *เครือข่าย: ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ*. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547. (2547, 30 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 121 ตอนพิเศษ 85ก., หน้า 1.

- ไพโรจน์ อุลิต. (2553). *แนวคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*. สืบค้นเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2557, จาก <http://www.it.aru.ac.th>
- ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2547. (2547, 21 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 121 ตอนพิเศษ 43ง., หน้า 87-88.
- ศิริพร ศิริปัญญาวัฒน์ และสาคร ศรีสวัสดิ์. (2550). *ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในภาคเหนือ*. เชียงใหม่: ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ.
- สมชาย สุเทศ. (2555). *การบริหารการจัดการภาครัฐแนวใหม่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สมบัติ กุสุมาวลี. (2551). *หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาองค์การ*. *วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์*, 48(1), 86-90.
- สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2555). *กรอบการประเมินศักยภาพและประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง*. เอกสารสำเนา.
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2544). *ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. (2550). *ความรู้ทั่วไปกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559*. กรุงเทพฯ: มปท.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). *เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: มปท.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. (2551). *เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.
- สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร. (2557). *บรรยายสรุปจังหวัดสมุทรสาคร*. สมุทรสาคร: สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร.

- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสาคร. (2557). *สรุปผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ประจำปีงบประมาณ 2557*. สมุทรสาคร: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสาคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *รายงานการวิจัยเรื่องบทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศที่ดัดสรร*. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สกศ.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2551). *หนังสือเรียนสาระทักษะการดำเนินชีวิต รายวิชา เศรษฐกิจพอเพียง (ทช 31001) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- สิริพงษ์ ปานจันทร์ และคณะ. (2556). *การพัฒนากรอบการบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศของการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเพื่อความผาสุกของชุมชนในเขตอำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม*. นครปฐม: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- อเนก นาคะบุตร. (2536). *จุดเปลี่ยนในการพัฒนาชนบทและองค์กรพัฒนาชนบทไทย*. กรุงเทพฯ: มปท.
- Aldag, R. J. and Stearns, T. M. (1987). *Management*. Cincinnati: South-Western.
- Certo, S.C. (2000). *Modern Management*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Kast, F.E. and Rosenzweig, J.E. (1970). *Organization and Management: A System Approach*. New York: McGraw-Hill.
- Koontz, H. and O'Donnell, C. (1976). *Management: A Systems and Contingency Analysis of Managerial Functions*. New York: McGraw-Hill.
- Mintzberg, H. (1979). *The Structuring of Organizations*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Waterman Jr., R.H., Peters, T.J., and Phillips, J.R. (1980). Structure is not Organization. *Business Horizons*, 23(3), 14-26.